

Oponentní posudek diplomové práce

název práce: **Úvod do problematiky sociologie divadla**
diplomantka: **Lenka Hlavicová**
oponent: **PhDr. Ondřej Hubáček**
rok: **2006**

Sociologie divadla patří k sociologickým disciplínám, jimž dosud nevěnovaly velkou pozornost ani česká sociologie ani teatrologie. Cílem diplomantky je proto upozornit na tuto mezeru a nastínit základní koncept sociologie divadla. Autorka správně upozorňuje, že divadlo, jako ostatně každý umělecký obor, sice představuje specifickou skutečnost, jejíž zkoumání vyžaduje specifický přístup, ale zároveň je souhrnem sociálních jevů a může být tedy zkoumáno standardními sociologickými přístupy a metodami. Z pochopitelných důvodů diplomantka nevolí tetralogické pojetí řešené problematiky, ale pojetí sociologické. Vychází přitom z rozlišení dvou základních paradigmat, které se objevují v odborné literatuře. Jsou to sociognoseologické paradigma založené na tezi, že divadlo reflektuje společnost, a institucionální paradigma, vycházející z názoru, že divadlo není „vnějším zrcadlem“ společnosti, ale její součástí - institucí plnící sociální funkce v interakci s jinými sociálními institucemi.

Jako základ svého pojetí problematiky sociologie divadla bere diplomantka institucionální paradigma a předmětem jejího zájmu jsou veškeré sociální interakce vázané na působení divadla, primárně na ose autor a interpreti – dílo a jeho inscenace – publikum. Za nejdůležitější přitom považuje témata divadelní komunikace a divadelního publika. Nepochybně existuje řada dalších možných přístupů ke conceptualizaci sociologie divadla a její úplný koncept by byl mnohem širší a složitěji strukturovaný. To by však značně přesahovalo rozsah a účel diplomové práce a pravděpodobně i možnosti diplomantky. Proto se domnívám, že zúžení záběru práce je zcela na místě. Díky němu se totiž autorce podařilo jasně formulovat téma práce, přehledně ho strukturovat a v jednotlivých částech postihnout v dostatečné hloubce.

Práce má dvě hlavní části. První, teoretická část na základě rešerše naší i zahraniční odborné literatury vymezuje teoretická východiska dané problematiky a definuje základní pojmy, prostřednictvím nichž popisuje klíčové jevy, s nimiž v rámci svého pojetí sociologie divadla

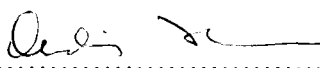
operuje, a vztahy mezi nimi. Úroveň zpracování této části svědčí o tom, že diplomantka věnovala velkou pozornost studiu odborné literatury.

Druhá část práce má spíše metodologický charakter. Obsahuje jednak přehled existujících typologií sociologického výzkumu divadla a vlastní návrh typologie a jednak kritický rozbor dvou realizovaných výzkumů divadelního publika. V této části diplomantka prokázala dobrou orientaci v základních metodách sociologického výzkumu a schopnost analyzovat všechny fáze výzkumu z hlediska metodologické korektnosti a efektivnosti.

Práce je cenná především tím, že poskytuje ucelený a přehledný obraz zajímavého tématu, které je v naší sociologii poněkud opomíjené, a mohla by tím i stimulovat zájem o jeho další rozvíjení. Na druhé straně je škoda, že se autorka nepokusila uplatnit více vlastní invenci, ať již v rámci teoretické konceptualizace dané problematiky nebo uplatněním metodologických poznatků provedením vlastního výzkumu divadelního publika, a tím sama neposunula sociologické poznání fenoménu divadla. V této souvislosti se ovšem nabízí otázka, zda diplomantka nezamýšlí rozvíjet dané téma dále.

Přes uvedené připomínky práce splňuje všechny požadavky a doporučuji ji k obhajobě. Navrhuji hodnocení velmi dobře.

V Praze dne 20. září 2006

PhDr. Ondřej Hubáček